

FCG.

Metsästys tuuli- puistossa

Tuulivoiman ja metsästyksen
yhteensovittaminen
tuulivoimapuistojen alueella.

FCG.

ILMATAR

 Suomen
Tuulivoimayhdistys

Sisällys

Metsästys tuulipuistossa	4
Suunnitteluvaihe	5
Rakennusvaihe	6
Toimintavaihe	8
Tuulivoima ja riista	9
Yhteenveto	10

Tuulivoiman merkitys energiantuotantomuotona Suomessa on suuri, toiminnassa olevia tuulivoimaloita on jo 1 393. Suunnitteilla tai rakenteilla on useiden tuhansien megawattien edestä lisää tuulivoimaa. Marraskuussa 2022 tiedossa oli yhteensä 333 maatuulivoimahanketta ja niissä yhteensä 6 827 voimalaa. Pohjois-Pohjanmaa ja muu rannikkoseutu ovat olleet perinteisesti Suomessa maatuulivoiman painopistealuetta, mutta hankkeita suunnitellaan ja toteutetaan entistä enemmän myös sisämaahan.

Vuonna 2021 riistanhoitomaksun maksoi 307 155 metsästäjää vuonna 2021. Heistä noin 197 000 kävi metsällä. Metsällä käyneiden määrä on viimeiset seitsemän vuotta on pysynyt suunnilleen samalla tasolla, mutta uusia harrastajia tulee lajin pariin vuosittain. Nykyinen lainsäädäntö ohjaa tuulivoimarakentamista asumattomille maa- ja metsätalousvaltaisille alueille, jotka ovat myös metsästyskäytössä. Toimintojen yhteensovittamisen tarve kasvaa koko ajan.

FCG.

ILMATAR

Suomen
Tuulivoimayhdistys

Metsästys tuulipuistossa

Tämä opas on laadittu tuulivoiman ja metsästyksen yhteensovittamiseksi tuulivoimapuistojen alueella. Tuulivoimapuiston alueella liikkuminen ja metsästäminen on sallittua.

Tavoitteena on, että turvalliset metsästysmahdollisuudet säilyvät, eikä tuulivoimatuotanto vaarannu.

Tuulivoimapuistolla ei ole heikentäviä vaikutuksia metsästykseseen, eikä se rajoita metsästysmahdollisuuksia. Suunnitteilla ei myöskään ole lainsäädäntöä, joka rajoittaisi tuulipuiston alueella liikkumista tai metsästystä.

Tuulipuiston myötä alueelle rakennetaan hyvä tieverkko ja/tai olemassa olevaa tiestöä parannetaan merkittävästi. Tieverkko hyödyttää myös ulkoilijoita ja metsästäjiä. Tuulivoimalat rakennetaan pääasiassa vuokramaalle, jolloin maanomistajan ja tuulivoimayhtiön välisessä vuokrasopimuksessa todetaan yleensä, että maanomistajat saavat käyttää maitaan normaalisti ja metsästää itse tai vuokrata maat metsästysseuran käyttöön.

Tuulivoimapuistojen kehittäjät ja omistajat toimivat aktiivisesti yhteistyössä alueiden kaikkien käyttäjien, myös metsästäjien kanssa. Metsästysseurat voivat aktiivisesti ottaa yhteyttä hanketoimijaan ja tuoda tarpeensa ja toiveensa ennakkoidusti esille. Hanketoimijan yhteystiedot löytyvät kunnasta.

Metsästysseuran ja hanketoimijan kannattaa olla yhteydessä toisiinsa jokaisessa tuulipuiston elinkaaren vaiheessa.

Suunnitteluvaihe

Tuulivoimahankkeen kehittäminen kestää tyypillisesti 4–8 vuotta, jopa yli 10 vuotta. Hankekehittäjät arvioivat hankeidean toteutettavuutta mm. ympäristön, maanomistuksen, kuntalaisten ja taloudellisen kannattavuuden näkökulmista.

Seuraavaksi hanke etenee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaavoitukseen ja ympäristövaikutusten arviointiin (YVA). Kaavoitusta ohjaa kunta. Kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaavoitukseen ja YVA-menettelyyn useissa eri vaiheissa.

Hankkeen vaikutukset metsästyksen arvioidaan osana YVA-menettelyä. Viranomaisilta, kuten ympäristöviranomaisilta ja Puolustusvoimilta pyydetään lausunnot kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana. Kunta päättää tuulivoimahankkeen rakennusluvan myöntämisestä, kuten muistakin alueensa rakennusluvista.

Tuulivoimahanketoimijoiden toiveena on saada metsästäjien ja metsästyseurojen tarpeet tietoon heti suunnittelun alkuvaiheessa, jotta ne voidaan huomioida suunnittelussa.

Hanketoimijan toiveena on saada metsästäjien ja metsästyseurojen tarpeet tietoon jo suunnittelun alkuvaiheessa, jotta ne voidaan huomioida suunnittelussa.

Metsästysseura voi käsitellä tuulivoimahanketta kokouksissaan, koota kysymykset ja huomiot yhteen ja toimittaa ne hanketoimijalle. Metsästysseura voi tiedottaa tuulivoimahankkeesta omilla nettisivuillaan tai Omariistan seurakohtaisilla sivuilla.

Tuulivoimahankkeen suunnitteluvaiheessa järjestetään useita yleisötilaisuuksia ja metsästyseurojen ja metsästäjien kannattaa osallistua tilaisuuksiin aktiivisesti. Tilaisuuksiin voi usein osallistua myös etäyhteydellä. Metsästäjät voivat seurata YVA-menettelyn seurantaryhmän työtä ja osallistua siihen mahdollisuuksien mukaan. Metsästäjät ja metsästyseurat voivat osallistua ja vaikuttaa kaavoitukseen useissa eri vaiheissa.

Rakennusvaihe

Rakennusvaiheessa on huomioitava rakennushankkeiden yleiset turvallisuusmääräykset. Rakennustyömaalla asioimisesta ja liikkumisesta tulee ilmoittaa rakennusurakoitsijalle.

Rakennusvaiheessa alueella liikkuu raskasta, tilaa vaativaa työmaaliikennettä. Tämä tulee huomioida omaa ajoneuvoa pysäköitäessä. Tuulivoimalan komponentit ovat pitkiä ja kääntösäde on laaja.

Aktiivinen kommunikointi metsästysseuran, hanketoimijan ja urakoitsijan välillä on tärkeää. Kommunikoida kannattaa tuulivoimahankkeen hankevas- taavan kanssa. Hankevastaava huolehtii tiedon välittämisestä aina aliura- koitsijoille saakka. Työmailla työntekijät vaihtuvat ja alalla käytetään paljon vuokratyövoimaa. Pystytysvaiheen työmaahenkilöstö on usein ulkomaalais- ta, eivätkä he ole välttämättä tottuneita metsästäjiin.

Metsästysseurojen on hyvä tiedottaa hanketoimijaa siitä, missä ja miten metsästystä kulloinkin suoritetaan. Metsästysseuran tulee pyytää hanketoimijaa järjestämään työmaavierailu, jonka aikana jaetaan tietoa puolin ja toisin.

Tuulivoimapuistojen rakennusvaiheessa rakennetaan:

- Tiet ja pystytyskentät.
- Tuulivoimaloiden perustukset.
- Sähköinfra ja -verkkoyhteydet.
- Tuulivoimalat pystytetään.

Työmaatukikohdassa on ajankohtaista tie- toa hankkeesta, joka metsästäjien on aika ajoin hyvä tarkistaa. Tilannetietoa seuran jäsenille voi jakaa seuran WhatsApp-ryh- mässä, seuran omilla nettisivuilla tai Oma- riistassa seuran sivuilla. Esillä on mm. työ- maan aluesuunnitelma, johon urakoitsija päivittää senhetkisten töiden alueellisen painopisteen.

Metsästysseura voi esittää, että hanke- toimija tai urakoitsija osallistuu ”metsäs- tys käynnissä” liikennemerkkien hankin- taan. Merkit sijoitetaan sovitusti, jotta työmaaliikenne on varmasti tietoinen, mis- sä metsästetään.

Metsästysseurat voivat kertoa:

- Mitä riistaa alueella metsästetään ja millä tavoilla (seuruejahdit, koirajahdit, talviaikainen latvalinnustus yms.).
- Milloin alueella metsästetään (metsästysajat) ja painottuvatko jahdit tiettyihin viikonpäiviin.

Hanketoimija ja urakoitsijat voivat kertoa:

- Rakennushankkeen työvaiheiden aikatauluista ja niiden alueellisista painopisteistä.

Toimintavaihe

Tuulivoimatoimijat pyrkivät tekemään yhteistyötä alueen metsästysseurojen kanssa ja tukemaan metsästysseurojen toimintaa kehittämällä alueen metsästysolosuhteita, esim. perustamalla riistapeltoja tai ruokintapaikkoja, hankkimalla metsästyksessä varoittavia liikennemerkkejä jne.

Vaikka tuulipuiston alueella liikkuminen ja metsästys ovat sallittuja, pitkäaikaista oleilua ja taukopaikkoja on syytä välttää tuulivoimaloiden läheisyydessä. Kylminä vuodenaikoina on kiinnitettävä huomiota siipiin mahdollisesti kertyneen ja tippuvan jään vaaraan. Mahdolliset lapojen jäät ja lumet tippuvat yleensä tuulivoimalan tornin välittömään läheisyyteen, mutta jäätä voi lentää kauemmaksikin. Metsästäjät ja muut liikkujat saavat käyttää alueen tieverkkoa normaalisti. Omia ajoneuvoja pysäköitäessä on huomioitava, että isotkin raskaat ajoneuvot pystyvät liikkumaan alueella esteettömästi. Talvella tulee huomioida myös lumitöiden vaatima tila.

Turvallisen metsästysammunnan ohjeita tulee noudattaa aina

1. Asetta on aina käsiteltävä kuin se olisi ladattu.
2. Älä ikinä osoita aseensa piipulla mitään, mitä ei ole tarkoitus ampua (piippukontrolli).
3. Pidä sormi pois liipaisimelta (sormikontrolli).
4. Ole varma kohteesta.
5. Huomioi luodin mahdollinen lentorata ja kantama.

Tuulipuiston valvomoon tulee ottaa välittömästi yhteyttä, jos alueella liikuttaessa huomataan jotain epätavallista, joka voi vaikuttaa tuulivoimalan toimintaan. Valvomot toimivat 24 h/vrk ja puhelinnumero on nähtävillä tuulivoimalan rungossa. Ampumatilanteessa on kiinnitettävä huomiota tuulivoimaloiden sijaintiin ja kimmokkeisiin, jotka voivat vaurioittaa tuulivoimalan lapa.

Tuulivoimalan lapa on erittäin herkkää, usein ohutta lasikuitua, eikä se kestä minkäänlaista osumaa, edes kimmoketta. Jos metsästäjä epäilee, että laukaus tai kimmoke on saattanut osua tuulivoimalan lapaan, tulee ottaa välittömästi yhteyttä tuulipuiston valvomoon.

Tuulivoima ja riista

Olemassa olevan tiedon perusteella on arvioitu, että tuulivoiman rakentamisen ja käytön vaikutukset riistaan vaihtelevat paikallisten olosuhteiden mukaan. Jokaisen voimalan alueella on omanlaisensa maasto, luonnonolot, kasvisto ja eläimistö.

Hirvieläinten ei tiedetä karttavan tuulivoimaloita käytön aikana, mutta rakentamisvaiheessa häiriötä voi aiheutua metsäkanalinnuille, hirvieläimille ja muulle riistalle, jotka karttavat työmaita.

Tuulivoimapuistojen suunnitteluvaiheessa laaditaan luontoselvitykset ja arvioidaan vaikutukset mm. metsäkanalintujen pesintään sekä vaikutukset metsästyksen.

Yhteenveto

- Kommunikoij hanketoimijan kanssa aktiivisesti.
- Osallistu tuulivoimahankkeen suunnitteluprosessiin.
- Huomioi rakennusvaiheessa raskas liikenne ja pidä aktiivisesti yhteyttä hankevastaavaan.
- Älä rakenna metsästyksen vaatimia taukopaikkoja tai metsästystorneja alueelle, jossa on voimalasta putoavan jään riski.
- Ota tuulipuiston toimintavaiheessa tarvittaessa yhteyttä tuulivoimalan valvomoon.
- Noudata turvallisen metsästysammunnan periaatteita.
- Hanketoimijat pyrkivät aktiivisesti etsimään yhteistyömuotoja metsästyssseurojen kanssa alueellisen metsästystoiminnan tukemiseksi. Toimenpiteitä voivat olla mm. laavujen, nuotiopaikkojen tai riistatornien rakentaminen sekä uusien riistapeltojen toteuttaminen.

Yhteystiedot

Lauri Vierto

Hankekehityspäällikkö
Ilmatar Energy Oy
+358 50 376 5204
lauri.vierto@ilmatar.fi

Heidi Paalatie

Operatiivinen johtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys ry
+358 40 550 3858
heidi.paalatie@tuulivoimayhdistys.fi